

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/96/2014
Identifikačné číslo spisu:	2013200387
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2013200387.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: K. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., K. F. XX proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sd/60/2013-49 z 13.05.2014 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sd/60/2013-49 z 13.05.2014 m e n í v časti týkajúcej sa rozhodnutí Sociálnej poisťovne - ústredia č. XXX XXX XXXX z 12.03.2013 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X B. z 14.06.2013 tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX z 12.03.2013 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X B. z 14.06.2013 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie a v časti týkajúcej sa rozhodnutí Sociálnej poisťovne - ústredia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 1.3.2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - B. zo dňa 14.6.2013 rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sd/60/2013-49 z 13.05.2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľka n e m á právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 01.03.2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - B. zo dňa 14.06.2013 a rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 12.03.2013 o zvýšení sumy invalidného dôchodku v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - B. zo dňa 14.06.2013.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 01.03.2013 odporkyňa podľa ust. § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľke od 07.04.2010 invalidný dôchodok v sume 221,10 eur

mesačne, nakoľko táto bola uznaná za invalidnú z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a to s poukazom na výsledok jej posúdenia uvedený v lekárskej správe zo dňa 29.1.2013.

Pokiaľ ide o počet rokov dôchodkového poistenia potrebný na nárok na invalidný dôchodok bolo konštatované, že tento je u občanov nad 45 rokov najmenej 15 rokov, pričom navrhovateľka pred vznikom invalidity (07.04.2010) získala 11 688 dní obdobia dôchodkového poistenia, t. j. 32 rokov a 8 dní, čím splnila podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok.

Suma invalidného dôchodku bola ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšená odo dňa priznania dôchodku o 3,05% (o percentuálnu sadzbu určenú opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 413/2009 Z. z.), čo je o 6,60 eur mesačne, na 221,10 eur mesačne.

Následne rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 12.03.2013 táto podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila navrhovateľke od 26.11.2010 invalidný dôchodok na 364 eur mesačne, a to s poukazom na to, že jej pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je od tohto dátumu viac ako 70%, čo vyplýva z lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava zo dňa 29.01.2013.

Ďalšími rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X - B. zo dňa 14.06.2013 bol navrhovateľke podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení od 07.04.2010 priznaný invalidný dôchodok v sume 221,10 eur mesačne, pričom týmto rozhodnutím bolo zmenené rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 01.03.2013 v časti odôvodnenie a ďalším rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X - B. zo dňa 14.06.2013 bol navrhovateľke podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšený invalidný dôchodok od 26.11.2010 na 364 eur mesačne, ktorý jej bol podľa § 82 a § 293ce zákona o sociálnom poistení a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 329/2012 Z. z. zvýšený od 01.01.2013 na sumu 393 eur mesačne. Týmto bolo zmenené rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX z 12.03.2013 v časti odôvodnenia, pričom týmito rozhodnutiami odporkyne zo dňa 14.06.2013 bol realizovaný rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sd/14/2012 zo dňa 12.11.2012.

Navrhovateľka napadla správnosť všetkých vyššie uvedených rozhodnutí, žiadala ich zrušiť a vec vrátiť odporkyni na ďalšie konanie, nakoľko ich považuje za čiastočne nepreskúmateľné. Ďalej uviedla, že v rozhodnutiach nie je odôvodnená výška vypočítaného dôchodku a tiež namietala, že posudkovým lekárom neboli riadne zhodnotené a odôvodnené všetky jej zdravotné postihnutia.

Krajský súd k námietkam navrhovateľky uviedol, že suma invalidného dôchodku bola určená podľa § 73 ods. 2 zákona o sociálnom poistení ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, aktuálnej dôchodkovej hodnoty a percentuálneho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom spôsob výpočtu bol v rozhodnutiach špecifikovaný a zdôvodnený. Ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok (7.4.2010) navrhovateľka získala 11 688 dní obdobia dôchodkového poistenia, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dosiahnutia dôchodkového veku, ktorý navrhovateľka dosiahne dovŕšením 62 rokov veku dňa 27.12.2023 (§ 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení), pričom suma invalidného dôchodku bola určená na 214,50 eur mesačne, ktorá sa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvyšuje odo dňa priznania dôchodku o 3,05% mesačnej sumy v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 413/2009 Z. z., čo je o 6,60 eur mesačne, na sumu 221,10 eur mesačne.

Nakoľko rozhodnutím zo dňa 12.03.2013 bola navrhovateľke zvýšená suma invalidného dôchodku od 26.11.2010 na sumu 364 eur mesačne, a to v dôsledku zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 75% k tomuto dátumu, navrhovateľke patrí v zmysle § 82 ods. 3 zákona o

sociálnom poistení k invalidnému dôchodku zvýšenie v roku 2010 o 6,60 eur mesačne (214,50 x 3,05%).

Suma invalidného dôchodku vypočítaná k 26.11.2010 vo výške 364 eur mesačne (357,40 eur + 6,60 eur) sa ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvyšuje od 01.01.2011 o 1,8% mesačnej sumy v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 404/2010 Z. z., čo je o 6,60 eur mesačne, na 370,60 eur mesačne, ďalej od 01.01.2012 o 3,3% mesačnej sumy v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z. z., čo je o 12,30 eur mesačne, na sumu 382,90 eur mesačne a od 01.01.2013 o pevnú sumu zvýšenia invalidného dôchodku ustanovenú v § 1 písm. e) opatrenia MPSVaR SR č. 329/2012 Z. z. o 10,10 eur mesačne na sumu 393 eur mesačne.

Krajský súd dospel k záveru, že v rozhodnutiach odporkyne je presne špecifikovaný spôsob výpočtu invalidného dôchodku ako aj presný postup ako dospela k jeho výške. Odporkyňa ako správny orgán postupovala správne, preto sa krajský súd nestotožnil s argumentáciou navrhovateľky, ktorá tvrdila, že rozhodnutia odporkyne sú čiastočne nepreskúmateľné a riadne neodôvodnené.

Pokiaľ ide o posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky, krajský súd uviedol, že danom prípade zdravotný stav navrhovateľky bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia, pobočky Trnava dňa 29.1.2013 a tiež 13.11.2013. Uvedené zhodné závery posudkových lekárov považoval krajský súd za dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, bez nejasností a vnútorných rozporov. Navrhovateľka v priebehu preskúmovacieho konania nepredložila dôkazy, ktoré by tieto posudky spochybnili alebo ktoré by potvrdili iný rozsah zdravotného poškodenia, než bol ich posudkami ustálený. Z poslednej lekárskej správy - posudku posudkového lekára zo dňa 13.11.2013 vyplýva, že tento mal k dispozícii všetky odborné lekárske nálezy a vyšetrenia (očné vyšetrenia, neurologické vyšetrenie, imunologické vyšetrenie, ušné vyšetrenie ako aj staršie lekárske vyšetrenia z rokov 1984 až 2010), pričom ako rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky bol stav po operácii aneuryziem ciev v mozgu zaradené pod kapitolu IX., B, 2.b s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 65% (z rozmedzia 60% -80%) a za stredne ťažkú depresiu bola percentuálna miera zvýšená o 10%. V poslednej lekárskej správe - posudku zo dňa 13.11.2013 bolo jednoznačne konštatované, že nebol zistený žiaden dôvod ku zmene posledného posudku ku dňu 29.1.2013 a že by navrhovateľkou doložené odborné lekárske nálezy a vyšetrenia dokumentovali zmenu zdravotného stavu, resp. zmenu posledného posudku zo dňa 29.1.2013.

Z uvedených dôvodov krajský súd preskúmané rozhodnutia odporkyne ako vecne správne potvrdil.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích námietok navrhovateľky

Proti predmetnému rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), t. j. z dôvodu, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonala navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Navrhovateľka namietala, že jej k sume invalidného dôchodku, priznaného od 26.11.2010 nebola pripočítaná čiastka 10,90 € podľa ust. § 82 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, čo predstavuje zvýšenie dôchodku o 3,05 %, určené opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z.. Namiesto toho jej bola pripočítaná len čiastka 6.60 €, ktorá patrí k sume invalidného dôchodku, vyplácaného od 07.04.2010 s poklesom schopnosti zárobkovej činnosti 60 % z rozhodnutia zo dňa 01.03.2013. Podľa ust. § 82 ods. 3 zákona by mala byť k novo určenej sume invalidného dôchodku od 26.11.2010 pripočítaná čiastka 3,05 % určená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z., a to zo sumy invalidného dôchodku priznaného od 26.11.2010.

Navrhovateľka ďalej namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne, nakoľko z

odôvodnenia nie je zrejmé, akým spôsobom táto pri výpočte sumy invalidného dôchodku zohľadnila ust. § 82 ods. 3 zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutia odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Z obsahu podaného odvolania navrhovateľky vyplýva, že namietala záver krajského súdu, ktorý sa stotožnil s postupom odporkyne v súvislosti s výpočtom zvýšenia invalidného dôchodku v rozhodnutí odporkyne č. XXX XXXXXXXX z 12.03.2013 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X B. z 14.06.2013.

III.

Stanovisko odporkyne k odvolacím námietkam

K vyššie uvedeným námietkam navrhovateľky sa odporkyňa vyjadrila podaním zo dňa 07.07.2014, v ktorom uviedla, že námietky prezentované navrhovateľkou nepovažuje za dôvodné.

Odporkyňa naďalej trvá na tom, že pri zvýšení invalidného dôchodku v roku 2010 postupovala v súlade s ust. § 83 ods. 3 zákona o sociálnom poistení. Suma invalidného dôchodku, ktorá sa zvyšuje z dôvodu zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ods. 26.11.2010, t. j. po dni zvýšenia invalidného dôchodku v roku 2010 sa zvýšila o sumu zvýšenia, ktorá patrila k mesačnej sume invalidného dôchodku, priznanému od 07.04.2010, t. j. o 6,60 € mesačne.

Vzhľadom na vyššie uvedené odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. júla 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa ust. § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa ust. § 71 ods. 10 zákona o sociálnom poistení dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidity sa posúdi opätovne, ak sa predpokladá zmena vo vývoji zdravotného stavu a zmena schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa ust. § 82 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, v znení účinnom ku dňu 26.11.2010 na zvýšenie dôchodkovej dávky je rozhodujúca mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje.

Podľa ust. § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2010 sa dôchodkové dávky v roku 2010 zvyšujú o 3,05%.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne o priznaní invalidného dôchodku, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne.

Odvolací súd zistil, že navrhovateľka bola od 07.04.2010 uznaná za invalidnú podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a od 26.11.2010 je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 75% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V rozhodnutiach odporkyne bolo konštatované, že suma invalidného dôchodku bola určená podľa § 73 ods. 2 zákona o sociálnom poistení ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, aktuálnej dôchodkovej hodnoty a percentuálneho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom spôsob výpočtu bol v rozhodnutiach špecifikovaný a zdôvodnený.

Bolo zistené, že ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok (07.04.2010) navrhovateľka získala 11 688 dní obdobia dôchodkového poistenia, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dosiahnutia dôchodkového veku, ktorý navrhovateľka dosiahne dovŕšením 62 rokov veku dňa 27.12.2023 (§ 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení), pričom suma invalidného dôchodku bola určená na 214,50 eur mesačne, ktorá sa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvyšuje odo dňa priznania dôchodku o 3,05% mesačnej sumy v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 413/2009 Z. z., čo je o 6,60 eur mesačne, na sumu 221,10 eur mesačne.

Rozhodnutím zo dňa 12.3.2013 bol navrhovateľke v dôsledku zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 75% priznaný invalidný dôchodok v sume 357,40 eur. K uvedenému dátumu, navrhovateľke patrí v zmysle § 82 ods. 3 zákona o sociálnom poistení k invalidnému dôchodku zvýšenie v roku 2010 o 6,60 eur mesačne (214,50 x 3,05%). Suma invalidného dôchodku vypočítaná k 26.11.2010 vo výške 364 eur mesačne (357,40 eur + 6,60 eur) sa ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvyšuje od 1.1.2011 o 1,8% mesačnej sumy v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 404/2010 Z. z., čo je o 6,60 eur mesačne, na 370,60 eur mesačne, ďalej od 1.1.2012 o 3,3% mesačnej sumy v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 344/2011 Z. z., čo je o 12,30 eur mesačne, na sumu 382,90 eur mesačne a od 1.1.2013 o pevnú sumu zvýšenia invalidného dôchodku ustanovenú v § 1 písm. e) opatrenia MPSVaR SR č. 329/2012 Z. z. o 10,10 eur mesačne na sumu 393 eur mesačne.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že odporkyňa pochybila pri výpočte sumy invalidného dôchodku, keď jej ho v zmysle opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 413/2009 Z. z. zvýšila o 3,05 %, pričom ako rozhodujúci pre zvýšenie dávky posúdila invalidný dôchodok vyplácaný od 07.04.2010 (t. j. 214,50 €), túto námietku odvolací súd považuje za dôvodnú.

Odvolací súd v týchto súvislostiach poukazuje na ust. § 82 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu 26.11.2010, v zmysle ktorého je pre zvýšenie dôchodkovej dávky rozhodujúca mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje.

Uvedená norma sa však vzťahuje iba na prípady zvýšenia sumy invalidného dôchodku, t. j. zvyšovanie vyplácaných dôchodkov ako reakcia na priemerný medziročný rast spotrebiteľských cien a medziročný rast priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky.

Podľa názoru odvolacieho súdu sa ust. § 82 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 26.11.2010 nevzťahuje na prípady, v ktorých dochádza k zmene výšky invalidného dôchodku z dôvodu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V uvedených prípadoch dochádza k priznaniu novej dôchodkovej dávky, a to vo vyššej sume ako dôsledok zmien podstatných okolností na strane poberateľa dávky. Preto sa má v týchto prípadoch aplikovať pravidlo obsiahnuté v ust. § 82 ods. 2 veta tretia, podľa ktorého dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania. Rozhodujúcou bude novopriznaná suma invalidného dôchodku.

Iný výklad tejto právnej situácie by poškodzoval práva poberateľa invalidného dôchodku (navrhovateľky) na valorizáciu sumy jeho invalidného dôchodku v súlade s priemerným medziročným rastom spotrebiteľských cien a medziročným rastom priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky.

Spôsob výpočtu invalidného dôchodku navrhovateľky by tak bolo možné, v porovnaní so spôsobom výpočtu invalidného dôchodku v ostatných porovnateľných prípadoch, považovať za diskriminačný. Skutočnosť, že navrhovateľka poberala invalidný dôchodok v období pred vznikom nároku na vyšší invalidný dôchodok (v dôsledku prehodnotenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť) nemôže byť dôvodom pre následné zvýšenie tohto novopriznaného (vyššieho) dôchodku o percentuálnu sumu zvýšenia vypočítanú z pôvodného (nižšieho) dôchodku. V uvedenom prípade by bol takýto poberateľ invalidného dôchodku znevýhodnený oproti iným poberateľom invalidného dôchodku, t. j. čiastka 6,60 € nepredstavuje valorizáciu dôchodkovej dávky v sume 357,40 € o 3,05 % tak ako to ustanovuje § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2010 ale iba o 1,84 %.

Odvolací súd v tomto smere považuje za potrebné vykladať ust. § 82 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 26.11.2010 v súlade s jeho účelom. Zákonodarca uvedeným ustanovením zamýšľal upraviť tie prípady, kedy dochádza k tzv. valorizácii dôchodkových dávok. Táto bola do roku 2012 vyjadrená percentom, preto bolo nutné upraviť, ktorá suma je pre tzv. valorizáciu dôchodkovej dávky o percento rozhodujúca.

V zmysle ust. § 82 ods. 2 veta tretia zákona o sociálnom poistení v znení účinnom k 26.11.2010 dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka, sa zvyšujú odo dňa ich priznania. Pokiaľ teda poberateľovi invalidného dôchodku vznikne nárok na vyšší invalidný dôchodok, priznaný podľa § 73 zákona o sociálnom poistení, nakoľko došlo k takému zhoršeniu jeho zdravotného stavu, ktoré má za následok ďalšie zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, je pre jeho valorizáciu potrebné posudzovať ho ako nový nárok na invalidný dôchodok.

V zmysle článku 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky majú občania právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa. V tomto prípade je to práve primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti (zdravotnej) na prácu prostredníctvom systému dôchodkového zabezpečenia, v ktorom kľúčovú pozíciu má sociálne poistenie. Sociálne poistenie ako systém založený na poistnom princípe, osobnej participácii premietajúcej sa do zohľadňovania „zásluhovosti“ pri výpočte dôchodkovej dávky, na sociálnej solidarite a na garancii štátu je založený na princípoch, ktoré sa premietajú nielen do výpočtu dôchodkovej dávky, ale premietajú sa aj do systému jej zvyšovania, ktoré sa podľa všeobecného mechanizmu zákona č. 461/2003 Z. z. má realizovať každý kalendárny rok, s ohľadom na medziročný rast spotrebiteľských cien a rast priemernej mzdy v národnom hospodárstve. Tento mechanizmus podlieha vopred presne ustanoveným pravidlám a s takto založenou valorizáciou sociálny systém počíta tak, aby dôchodkový systém bol funkčný a spoľahlivý. Tým, že integrálnou súčasťou systému sociálneho poistenia sú tak dôchodkové dávky, ako aj ich valorizácia pravidelne uskutočňovaná každoročne v určitom čase a podľa určitých kritérií, možno ju považovať za súčasť základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a podľa čl. 30 ods. 1 listiny a z tohto pohľadu ju treba aj posudzovať. (Pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/06 z 2. júla 2008)

Vylúčením zohľadnenia novopríznanej sumy invalidného dôchodku pre valorizáciu dôchodkovej dávky môže dôjsť k neprípustnému zásahu do práva na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX z 12.03.2013 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X B. z 14.06.2013 je potrebné z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. zrušiť, pretože vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zmenil podľa § 220 O.s.p. tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. S poukazom na rozsah odvolania navrhovateľky a obsah námietok v ňom uvedených odvolací súd rozsudok súd prvého stupňa vo zvyšnej časti potvrdil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 250r O.s.p..

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľke vzhľadom na to, že si žiadnu náhradu trov konania neuplatnila, náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.